22/02/2022

Εκκλησία και Επιστήμη την περίοδο της πανδημίας – Ε΄ Ιερατική Σύναξη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Η 5η Γενική Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, για το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, υπό την προεδρία του Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ιγνατίου. Ομιλητής ήταν ο Αρχιδιάκονος της Ιεράς Μητροπόλεως π. Ιωήλ Ποδαρόπουλος, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Η σχέση Εκκλησίας και Επιστημών Υγείας την περίοδο του κορονοϊού».

Αρχικώς, ο ομιλητής παρατήρησε ότι *«η πανδημία έδωσε μία ακόμη αφορμή έντονης και λυσσαλέας πολεμικής της πίστεως, κυρίως από κάποιους συγκεκριμένους επιστήμονες, βασιζόμενους περισσότερο σε ιδεολογικές τους αγκυλώσεις και λιγότερο σε επιστημονικά δεδομένα. Ακόμη, εκφράστηκε η απαίτηση από θερμούς «υποστηρικτές» της δημοκρατίας, πως η Εκκλησία δεν πρέπει να έχει κανέναν λόγο, ακόμη κι αν η συζήτηση αφορά στη λειτουργία της. Με ψυχραιμία όμως αναρωτιόμαστε: ποιοί ήταν αυτοί οι «ειδικοί» και για ποιούς λόγους εισηγήθηκαν στην πολιτεία τόσο αυστηρά, ίσως και αντισυνταγματικά*

μέτρα σχετικά με την λατρεία; Γιατί η Εκκλησία δεν φρόντισε, σε συνεργασία με επιστήμονες του χώρου της υγείας, που δόξα τω Θεώ αρκετοί είναι και πιστά μέλη Της, να εξασφαλίσει όχι ειδική, αλλά όμοια μεταχείριση εκ μέρους της πολιτείας; Είναι γνωστά και «χιλιοειπωμένα» τα παραδείγματα, ιδιαίτερα από την πρώτη φάση της καραντίνας, που καταδεικνύουν την άνιση αντιμετώπιση». Υποστήριξε δε ότι «η βραδύτητα δυναμικής συνοδικής στάσης της ποιμαίνουσας Εκκλησίας επί του θέματος, επέφερε την πολυφωνία μεταξύ των Ιεραρχών, που με την σειρά της οδήγησε στην κατά το δοκούν εφαρμογή μέτρων και συστάσεων από κληρικούς και λαϊκούς. Η σοβαρότερη επίπτωση των ανωτέρω ήταν, και συνεχίζει δυστυχώς να είναι, ο κλονισμός της εμπιστοσύνης του ποιμνίου προς τους ποιμένες του και η συμβολή στην ανάπτυξη και διακίνηση συνωμοσιολογιών και ψευδών ειδήσεων».

Διερευνώντας, στη συνέχεια, την σχέση Εκκλησίας και Επιστήμης, ο π. Ιωήλ υποστήριξε ότι «για μεγάλο μέρος της κοινωνίας μας κάθε τοποθέτηση της Εκκλησίας είναι σκοταδιστική και αναχρονιστική, ανεξαρτήτως τεκμηρίωσης, αλλά και για ένα σημαντικό αριθμό μελών της Εκκλησίας κάθε επίκληση σε επιστημονικά δεδομένα προκαλεί αποστροφή. Η σύγκρουση αυτή έχει τις ρίζες της στην θρησκειοποίηση του Χριστιανισμού και την εφαρμογή κοινής μεθοδολογίας στην επιστήμη και την θεολογία». Αφού θύμισε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία, εν αντιθέσει με την Δυτική Χριστιανοσύνη, διδάσκει την διπλή μεθοδολογία, παρατήρησε ότι, με τον τρόπο αυτό, *«η μία μέθοδος εξετάζει το ποιός δημιούργησε τον κόσμο και η άλλη το πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος. Με το πρώτο ερώτημα ασχολείται η επιστήμη της Θεολογίας, ενώ με το δεύτερο οι φυσικές επιστήμες. Η διάκριση αυτή ωστόσο, δεν σημαίνει ότι εκείνος που προσεγγίζει το μυστήριο του Δημιουργού πρέπει να αγνοεί ή να υποτιμά το θαύμα της δημιουργίας. Ο Θεολόγος στέκεται με σεβασμό και ειλικρινές ενδιαφέρον μπροστά στη φύση». Για τον λόγο αυτό, χαρακτήρισε «αλλόκοτες θεωρίες ερμηνείας των συγχρόνων ιατρικών δεδομένων από μέλη της Εκκλησίας, τα οποία συνήθως δεν έχουν ουδεμία σχέση με τον χώρο των επιστημών υγείας... Από την άλλη πλευρά, μερικοί επιστήμονες και πολιτικοί, με το πρόσχημα του ενδιαφέροντός τους για την υγεία είτε των πιστών, είτε του κοινωνικού συνόλου, αποφαίνονται για εκκλησιολογικά ζητήματα, πολλοί εξ αυτών άνευ στοιχειωδών*

γνώσεων και εμπειρίας για το τί πραγματικά είναι η Εκκλησία, για το πώς πρέπει να λειτουργεί και με ποιό τρόπο συμμετέχουν οι πιστοί στις τελετές και στα Μυστήριά της». Επεσήμανε δε, ότι «η ενίοτε άνευρη ή καθυστερημένη απάντηση της Εκκλησίας στα παραπάνω, μπορεί να υποκρύπτει θέμα τακτικής, αλλά συχνά επιφέρει, πέραν της παραφιλολογίας που καλλιεργείται στην ευρύτερη κοινωνία, την αγανάκτηση των μελών του Σώματος του Χριστού και την υιοθέτηση τάσεων φυγής προς τα άκρα».

Ο ομιλητής υποστήριξε ότι «είναι αδιανόητο ο απλός χριστιανός, κληρικός και λαϊκός, σήμερα να αναλίσκεται σε μία ατέρμονη διαδικασία αναζήτησης της αλήθειας για την προέλευση του ιού, την πιθανή ύπαρξη σκοτεινών συμφερόντων στο γεγονός της εξάπλωσής του και την αποτελεσματικότητα των οδηγιών των αρμοδίων, ωσάν σύσσωμοι οι τελευταίοι να έχουν συμμαχήσει για την εξόντωση του ανθρωπίνου γένους...». Όσον αφορά δε στην πειθαρχία απέναντι στις αποφάσεις της Πολιτείας, παρατήρησε ότι «η Εκκλησία πρέπει πάντοτε να διακρίνει και να επισημαίνει πότε οι κρατικές απαιτήσεις έρχονται σε σύγκρουση με το θέλημα του Θεού, και ...έχοντας ζωντανή παρουσία στη δημόσια ζωή να εμπλουτίζει την κοινωνία με το πνεύμα της χριστιανικής αγάπης, να εμποδίζει την επικράτηση της βίας και της πολιτικής αυθαιρεσίας και να καταγγέλλει άδικους νόμους... Όταν, βέβαια, έρχεται σε αντίθεση με την εξουσία του κράτους, δεν πρέπει να παύει να διακρίνει τα πρόσωπα και να διατηρεί προς αυτά την χριστιανική αγάπη», **κατά τον Καθηγητή Γ. Ματζαρίδη.**

«Τί συμβαίνει, όμως, στην περίπτωση που η Πολιτεία επιβάλλει μέτρα στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο είτε κατά την κρίση της, είτε σύμφωνα με υποδείξεις «ειδικών», που σε καμία περίπτωση δεν αντιστρατεύονται το θέλημα του Θεού; Γιατί καταλογίζεται ακόμη και «στον χώρο μας» τόσο μεγάλη αντίσταση στα προβλεπόμενα μέτρα; Ποιά θεολογικά επιχειρήματα είναι αυτά που γεμίζουν την φαρέτρα όσων υποστηρίζουν πως η χρήση προστατευτικής μάσκας εντός του Ναού αποτελεί ύβρη και εμπόδιο στην προσευχητική επικοινωνία μας με τον Θεό; ... Από την μακραίωνη εμπειρία μας γνωρίζουμε καλώς ότι διά της μεταλήψεως του Σώματος και Αίματος του Χριστού ουδεμία ασθένεια μεταδίδεται και ως εκ τούτου είναι άτοπο να ανοίγουμε συζήτηση αλλαγής του τρόπου Θείας Μεταλήψεως εν μέσω πανδημιών. Όμως, γιατί εμμένουν αρκετοί να υποστηρίζουν πως μέσα στο Ναό δεν μεταδίδεται με κανέναν τρόπο ο ιός; Μήπως καταργούνται οι φυσικοί νόμοι; Έχουμε πλέον παραδείγματα απ' όλο τον ορθόδοξο χώρο για μετάδοση του κορωνοϊού στο εσωτερικό των Ναών, όπως και τόσων άλλων δεινών που συνέβησαν ανά τους αιώνες εντός τους... Ο άνθρωπος εισέρχεται στο Ναό κουβαλώντας την φθαρτότητα της ανθρώπινης φύσης του και αυτή η ασθενής φύση είναι που μπορεί να μεταδώσει την ασθένεια και όχι βέβαια η πανσθενής ενέργεια του Θεού».

Στη συνέχεια, ο π. Ιωήλ αναφέρθηκε στην διδασκαλία της Εκκλησίας μας περί υγείας και ασθενείας: *«η υγεία είναι ευκαιρία αγώνων ενάντια στα πάθη... αποτελεί ένα εργαλείο με το οποίο ο άνθρωπος αποκτά τις αρετές, καθώς και τον αγιασμό ψυχής και σώματος... Παράλληλα η ασθένεια, υπαγόμενη στο «κατά παραχώρησιν» θέλημα του Θεού, μπορεί επίσης να οδηγήσει στην Βασιλεία του Θεού, αλλά σύμφωνα με τον Αββά Δωρόθεο, δεν πρέπει να διακονούμε ένα τέτοιο θέλημα, επιζητώντας να αρρωστήσουμε... Βρισκόμαστε και πάλι, όμως, στην δυσάρεστη θέση να διαπιστώσουμε ότι στην υπό εξέταση χρονική περίοδο, αρκετοί χριστιανοί προκλητικά θέλησαν να αδιαφορήσουν με ποικίλες δικαιολογίες από την φροντίδα της υγείας τους. Μάλιστα, με εωσφορική έπαρση, καλλιεργούμενη συχνά και από τους «πνευματικούς» καθοδηγητές τους, αποδίδουν στον Θεό την αποκλειστική ευθύνη της πιθανής νόσησης και του εξ αυτής θανάτου. Φθάσαμε στο σημείο η στοιχειώδης προσπάθεια προστασίας από τον κορωνοϊό να θεωρείται ολιγοπιστία και προδοσία, ενώ η πλήρης άρνηση συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα υγειονομικά μέτρα να χαρακτηρίζεται ομολογία ακραιφνούς ορθοδόξου πίστεως και απόδειξη ανωτέρου πνευματικού επιπέδου έναντι των υπολοίπων... Πρέπει να κατανοήσουμε, λοιπόν, ότι δεν είναι απιστία η καταφυγή στην ιατρική, αλλά είναι και αρετή. Είναι ταπείνωση! Και στον παντοδύναμο Τριαδικό Θεό πρέπει να πιστεύει κανείς και στον καταρτισμένο γιατρό να πηγαίνει. Και η προσευχή είναι απαραίτητη, αλλά και η ιατρική χρειάζεται!».*

Αναφερόμενος στο ζήτημα του εμβολιασμού, ο π. Ιωήλ παρατήρησε ότι «συνιστά την επιτομή όλης της παθογένειας, σχετικά με την νοούμενη σύγχυση Εκκλησίας και Επιστήμης... Είναι επαινετή η παραδοχή της αξίας του εμβολιασμού, έστω και μετά από βαριά νόσησή τους, αλλά απογοητευτικό το πείσμα αρκετών στον γενικό αφορισμό τους. Σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους δεν θα αναφερθώ σε επίσημες στατιστικές, διότι γνωρίζω ότι και αυτές ακόμη αμφισβητούνται από τους πολεμίους των εμβολίων. Σας προκαλώ, όμως, να κάνετε πρόχειρα την δική σας στατιστική στο περιβάλλον που γνωρίζετε. Πόσοι Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος απεβίωσαν τα τελευταία δύο χρόνια από τον κορωνοϊό ανεμβολίαστοι και πόσοι από παρενέργειες του εμβολίου; πόσοι συμπρεσβύτεροί σας δεν είναι πλέον ανάμεσά μας έχοντας ασθενήσει και ήταν ανεμβολίαστοι και πόσοι από τους εμβολιασμένους είχαμε σοβαρές παρενέργειες; Πόσοι σας ζήτησαν να εύχεσθε, επειδή είναι εμπερίστατοι λόγω παρενεργειών; Εμένα προσωπικά μόνο δύο άνθρωποι. Αλλά μου ζήτησαν να προσεύχομαι και για δεκάδες διασωληνωμένους στην εντατική, αρκετοί εκ των οποίων κατέληξαν. Ήταν όλοι τους ανεμβολίαστοι για διαφόρους λόγους και μερικοί υπέρμαχοι της θεώρησης του κορωνοϊού ως «μιας απλής γριπούλας»». Υποστήριξε δε, ότι «Η Εκκλησία πρέπει να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και να μην πέσει στην παγίδα της άκριτης υπεράσπισης των εμβολίων... Σοφά, λοιπόν, διαμηνύει ότι το όλο ζήτημα αφορά την ιατρική και οι πιστοί οφείλουν να προστρέξουν στους θεράποντες ιατρούς τους για σχετικές κατευθύνσεις. Η γενική αξία του εμβολιασμού νομίζουμε ότι έχει επαρκώς τονιστεί συνοδικά και η ελεύθερη απόφαση για την διενέργειά του δεν συνιστά ούτε αμαρτία, ούτε αρετή. Έτσι, κάθε επιπλέον τοποθέτηση από μέρους μας είτε υπέρ, είτε κατά, όσο κι αν γλυκαίνει «προοδευτικούς» ή ευσεβιστικούς κύκλους,

αντίστοιχα, μπορεί να έχει ολέθρια αποτελέσματα για την συνοχή του Σώματος του Χριστού και βαρύτατη πνευματική ευθύνη για τους κηρύττοντες».

Συμπερασματικώς, ο ομιλητής ευχήθηκε «η εμπειρία από την υγειονομική κρίση, που ακόμη διανύουμε, να μας προφυλάξει από λαθεμένους χειρισμούς σε αντίστοιχες περιστάσεις. Όταν όλα περάσουν, θα πρέπει να μας βρουν ενωμένους σαν Σώμα Χριστού, ευέλικτα προσαρμοσμένους στην ποιμαντική της νέας πραγματικότητας και ταυτόχρονα αστιγμάτιστους από θεωρίες που οδήγησαν στο θάνατο χιλιάδες ανθρώπους και δικαίωσαν σκοταδιστικούς χαρακτηρισμούς για την Εκκλησία...».

Ακολούθησε συζήτηση επί της εισηγήσεως και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Σεβ. Ποιμενάρχη.

Για να διαβάσετε ολόκληρη την ομιλία Πατήστε εδώ.